

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Татарстан

МБОУ "Гимназия г. Азнакаево"

РАССМОТРЕНО

Руководитель ШМО

Давлетова В.А.

Приказ №1 от «25» августа
2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора
по УР

Хусаинова Ф.В.

Протокол №1 от «28»
августа 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор МБОУ
"Гимназия города
Азнакаево"

Рахманов А.М

Приказ №98 от «29»
августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебный предмет «Литературное чтение на родном (татарском) языке»

для учащихся 1-4 классов

Азнакаево 2023

Пояснительная записка.

1. Программа по литературному чтению на родном (татарском) языке на уровне начального общего образования разработана с целью оказания методической помощи учителю в создании рабочей программы по учебному предмету, ориентированной на современные тенденции в образовании и активные методики обучения.

2. Курс литературного чтения на родном (татарском) языке направлен на формирование у младших школьников первоначальных знаний о татарской литературе, интереса к чтению, культуры восприятия художественного текста; на воспитание нравственности, любви к родному краю и государству через осознание своей национальной принадлежности.

3. В 1 классе учебный предмет «Литературное чтение на родном (татарском) языке» как систематический курс начинается после окончания курса «Обучение грамоте».

4. Учебный предмет обеспечивает реализацию межпредметных связей с другими дисциплинами гуманитарного цикла, особенно с учебным предметом «Родной (татарский) язык».

6. В содержании программы по литературному чтению на родном (татарском) языке выделяются следующие содержательные линии: виды речевой и читательской деятельности, работа с текстом художественного произведения, литературоведческая пропедевтика, творческая деятельность обучающихся, круг детского чтения.

7. В программу по литературному чтению на родном (татарском) языке включены лучшие образцы татарской детской литературы и татарского фольклора. При формировании содержания Программы учтены эстетическая и нравственная ценность текстов, их жанровое и тематическое разнообразие, читательские предпочтения. Произведения даны в рамках тематических разделов, обусловленных возрастом и интересами обучающихся.

8. Содержание программы по литературному чтению на родном (татарском) языке направлено на воспитание нравственно развитой и ответственной личности, на формирование патриотических чувств через осознание своей национальной принадлежности.

9. Изучение литературного чтения на родном (татарском) языке направлено на достижение следующих целей:

воспитание ценностного отношения к татарской литературе как существенной части родной культуры;

формирование грамотного читателя, который в будущем сможет самостоятельно выбирать книги и пользоваться библиотекой, ориентируясь на собственные предпочтения или исходя из поставленной учебной задачи, а также использовать свою читательскую деятельность как средство для самообразования.

10. Достижение поставленных целей реализации программы по литературному чтению на родном (татарском) языке предусматривает решение следующих задач:

воспитание интереса к чтению и книге, формирование читательского кругозора; формирование и совершенствование техники чтения вслух и про себя, развитие приёмов понимания (восприятия и осмысления) текста;

формирование коммуникативных умений обучающихся;

развитие устной и письменной речи учащихся на родном (татарском) языке (диалогической и монологической);

формирование нравственных и эстетических чувств обучающихся, обучение пониманию духовной сущности произведений;

развитие способности к творческой деятельности на родном (татарском) языке.

11. Общее число часов, для изучения литературного чтения на родном (татарском) языке, - 120 часов: в 1 классе - 18 часов (1 час в неделю), во 2 классе - 34 часа (1 час в неделю), в 3 классе - 34 часа (1 час в неделю), в 4 классе - 34 часа (1 час в неделю).

Содержание обучения в 1 классе.

1. Учат в школе...

Произведения о школьной жизни, уроках, одноклассниках, праздниках в школе.

1.1. Произведения для чтения.

М. Джалиль, «Беренче дәрес» («Первый урок»). Б. Рахмет, «Рәсем ясьйбыз» («Мы рисуем»). М. Магдеев, «Мәктәптә беренче көн» («Первый день в школе»). Дж. Дарзаман, «Тискәре хәрефләр» («Непослушные буквы»). Х. Туфан, «Казан» («Казань»). Ш. Маннур, «Яхшы бел» («Знай хорошо»).

1.2. Произведения русской литературы.

В. Голявкин, «Парта астында» («Как я под партой сидел»).

2. Моя семья.

Произведения о семье и её роли в жизни человека, о членах семьи, семейных традициях, ситуациях общения в семье.

2.1. Произведения для чтения.

Г. Тукай, «Безнең гаилә» («Наша семья»). Р. Валиев, «Барысын да яратам» («Всех люблю»). Ш. Галиев, «Дәү әнигә күчтәнәч» («Гостинцы для бабушки»). Дж. Дарзаман, «Исем таптым» («Придумала имя»).

3. Татарское устное народное творчество. Считалки, заклички.

Малые жанры татарского устного народного творчества, их место в нашей жизни, ситуации использования.

3.1. Считалки.

3.2. Заклички.

4. Красивая природа.

Произведения о природе, о её красоте и важности её сохранения.

4.1. Произведения для чтения.

И. Туктар, «Жем-жем!.. Чвик!». Ф. Садриев, «Яңгыр, яу, яу, яу!» («Дождик, лей, лей, лей!»). Ш. Галиев, «Тәмле жәй» («Вкусное лето»).

5. Литературоведческая пропедевтика.

Считалка, закличка, рассказ, стихотворение, рифма.

Содержание обучения во 2 классе.

1. Наступила золотая осень.

Произведения о красоте осенней природы, осеннего леса, о празднике 1 сентября.

1.1. Произведения для чтения.

Б. Рахмет, «Сара мэкътэпкэ бара» («Сара идёт в школу»). Р. Валиева, «Көз» («Осень»). Г. Хасанов, «Көзге бакча» («Осенний сад»). Л. Лерон, «Яфрак бэйрәме» («Праздник листьев»). Ф. Яруллин, «Көзге табын» («Осенние яства»). И. Туктар, «Урман букеты» («Лесной букет»).

2. Фольклор. Татарское устное народное творчество. Пословицы и поговорки. Загадки.

Малые жанры устного народного творчества.

2.1. Пословицы и поговорки.

Тематика и проблематика. Значение пословиц. Ситуации использования в речи пословиц и поговорок.

2.2. Загадки.

Смекалка и находчивость в решении загадок.

3. Как прекрасен этот мир!

Произведения, отражающие красоту внешнего и внутреннего мира, красоту природы, труда, дружеских отношений.

3.1. Произведения для чтения.

Л. Лерон, «И ямьле дә соң бу дөнъя!» («Как прекрасен этот мир!»). Г. Тукай, «Эш беткәч уйнарга ярый» («Закончил дело - гуляй смело»).

4. Зимушка-зима.

Произведения, раскрывающие образы зимней природы, красоту зимнего леса, тему природы и человека. Праздник Новый год.

4.1. Произведения для чтения.

А. Еники, «Кышкы урман» («Зимний лес»). А. Алиш, «Январь». Б. Рахмет, «Кыш һәм кеше» («Зима и человек»). С. Урайский, «Чыршы янында» («Вокруг ёлки»).

4.2. Произведения русской литературы.

К. Ушинский, «Дүрт теләк» («Четыре желания»).

5. Родина моя, мой родной язык...

Произведения, раскрывающие образ Родины, ее значение в жизни человека, рассказывающие о важности сохранения родного языка.

5.1. Произведения для чтения.

Г. Тукай, «Туган тел» («Родной язык»). Р. Файзуллин, «Синеке - илнеке» («Твоё - родное»). Г. Баширов, «Безнең Татарстан» («Наш Татарстан»). А. Рашитов, «Кояшлы ил - бәхет иле» («Солнечная страна - страна счастья»).

6. Весна к нам пришла.

Произведения, раскрывающие образ весны в литературе. Описание весенних месяцев, оживание природы, жизнь птиц и зверей.

6.1. Произведения для чтения.

Н. Мадьяров, «Кар астыннан чыкты яз» («Весна выглянула из-под снега»). Р. Миннуллин, «Яз керде өбезгә» («Весна пришла к нам в дом»). А. Бикчантаева, «Март аенда» («В марте месяце»). Г. Баширов, «Язгы авазлар» («Весенние звуки»).

7. Посмеёмся вместе.

Произведения о весёлых и смешных ситуациях в жизни школы, одноклассников, друзей.

7.1. Произведения для чтения.

Р. Миннуллин, «Малайлар сөйләшә» («Мальчишки разговаривают»). Ш. Галиев, «Онытылган...» («Забыл...»). Р. Валиев, «Бу класска ни булган?» («Что случилось с этим классом?»).

8. Здравствуй, лето!

Произведения, отражающие красоту летней природы. Стихотворения о веселом и интересном проведении времени в летние каникулы.

8.1. Произведения для чтения.

Л. Лерон, «Безне жэй көтә» («Ждёт нас лето»). Р. Валиева, «Исәнме, жэй!» («Здравствуй, лето!»).

9. Литературоведческая пропедевтика.

Пословица, поговорка, загадка, синоним, антоним.

Содержание обучения в 3 классе.

1. Книга - кладезь знаний.

Произведения, отражающие ценность книги, роль чтения в жизни человека и значимость книги в становлении личности.

1.1. Произведения для чтения.

М. Гафури, «Китап һәм балалар» («Книга и дети»). Дж. Тарджеманов, «Якын дус» («Близкий друг»). З. Туфайлова, «Безнең китапханәдә» («В нашей библиотеке»). Х. Халиков, «Китап докторы» («Книжный доктор»). В. Нуриев, «Китап» («Книга»).

2. Устное народное творчество. Сказки.

Произведения народного творчества - сказки. Виды сказок, сказочные персонажи. Победа добра над злом. Татарские народные сказки.

2.1. Произведения для чтения.

Татарские народные сказки «Гөлчәчәк» («Гульчачак»), «Шүрәле» («Шурале»).

2.2. Произведения русского фольклора.

Русская народная сказка «Казлар-аккошлар» («Гуси-лебеди»).

3. В стране сказок.

Авторские сказки, их отличие от народных сказок.

3.1. Произведения для чтения.

Г. Тукай, «Су анасы» («Водяная»). А. Алиш, «Сертотмас үрдәк» («Болтливая утка»).

4. Наши маленькие друзья.

Произведения, раскрывающие отношения человека и природы. Образы зверей и птиц в произведениях.

4.1. Произведения для чтения.

Р. Миннуллин, «Акбайга» («Акбаю»). Й. Миннуллина, «Этем югалды бүген» («Потерялся сегодня мой щенок»). Л. Амирханова, «Минем нәни дусларым» («Мои маленькие друзья»). А. Бикчантаева, «Сөйкемсез песи» («Некрасивая кошка»). Н. Каштанов, «Йөнтәс песи» («Пушистый котёнок»). сказка «Кем нәрсә ярата» («Кому что нравится»).

5. Волшебное слово.

Произведения, раскрывающие смысл нравственных понятий.

5.1. Произведения для чтения.

И. Туктар, «Рәхмәт һәркемгә рәхәт» («Доброе слово каждому приятно»).
Д. Гайнетдинова, «Изге сүз» («Святое слово»). М. Галлямова, «Дуслар» («Друзья»).
Р. Файзуллин, «Ничек яхшы булырга?» («Как стать хорошим?»).

6. Спортом занимаемся - здорово живём.

Произведения о здоровом образе жизни, физкультуре и спорте.

6.1. Произведения для чтения.

Х. Халиков, «Хәрәкәттә - бәрәкәт» («В движении - сила»). Й. Шарапова,
«Татарстан - спорт иле» («Татарстан - страна спорта»). Дж. Дарзаман, «Бар да җитез»
 («Все мы ловкие»). Ш. Галиев, «Витаминлы хәрәфләр» («Витаминные буквы»).
С. Ахметзянова, «Үрнәк алабыз» («Берём пример»).

7. Литературоведческая пропедевтика.

Сказка, авторская сказка, олицетворение.

Содержание обучения в 4 классе.

1. Красота рядом.

Произведения, раскрывающие красоту внешнего и внутреннего мира человека.

1.1. Произведения для чтения.

Р. Валиев, «Яшә, көмеш кыңгырау» («Звени, серебряный колокольчик»).
Г. Мухамметшин, «Хыял» («Мечта»). В. Хайруллина, «Хозурлык һәм горурлык»
 («Красота и гордость»). Р. Миннуллин, «Атказанган сандугач» («Заслуженный
соловей»). Ш. Галиев, «Җирдә миңа ни кирәк?» («Что мне нужно на Земле?»).

2. Татарское устное народное творчество. Мэзэки.

Татарское устное народное творчество. Народная мудрость, идеалы и
представления в фольклорных произведениях.

2.1. Мэзэки как жанр устного народного творчества.

3. Дружба.

Произведения о дружбе, о взаимовыручке, о согласии и единстве.

3.1. Произведения для чтения.

Б. Рахмет, «Минем дусларым» («Мои друзья»). Р. Мингалим, «Дусларың гына булсын» («Пусть будут друзья»). Х. Халиков, «Яна дус таптым» («Я нашёл нового друга»). Д. Аппакова, «Шыгырдавыклы башмаклар» («Скрипучие башмаки»).

3.2. Произведения русской литературы.

Н. Сладков. «Дуслар-ахирэтләр» («Друзья-товарищи»).

4. Книга природы.

Произведения о красоте природы родного края, об ответственности за мир природы.

4.1. Произведения для чтения.

3. Туфайлова, «Без утырткан урман» («Лес, посаженный нами»). Дж. Тарджеманов, «Тукран малае Шуктуган» («Шуктуган»). З. Ахмеров, «Агачлар да авырый» («Деревья тоже болеют»). А. Баян, «Яхшылык кире кайта» («Добро возвращается обратно»). Ш. Галиев, «Курыкма, тимим» («Не бойся, не трону»).

5. Весёлые праздники.

Произведения о календарных, народных праздниках. Народные обычаи и традиции.

5.1. Произведения для чтения.

Н. Гайсин, «Бүген бэйрәм» («Сегодня праздник»). Р. Хафизова, «Нәүрүз килә» («Навруз идёт»). Р. Зайдулла, «Сабантуй аланында» («На поляне Сабантуя»). Р. Миннуллин, «Әйлән-бәйлән» («Хоровод»). С. Сулейманова, «Әниләр бэйрәме» («Праздник мам»).

6. День Победы.

Изображение в произведениях праздника Дня Победы. Дань погибшим, уважение к ветеранам, рассказы фронтовиков.

6.1. Произведения для чтения.

Р. Миннуллин, «Май килә» («Приближается май»). В. Хайруллина, «Билгесез солдат» («Неизвестный солдат»). М. Маликова, «Һәйкәл янында» («У обелиска»). Р. Курбан, «Җинү бэйрәме» («Праздник Победы»).

7. Литературоведческая пропедевтика.

Мэзэк, сравнение.

Планируемые результаты освоения программы по литературному чтению на родном (татарском) языке на уровне начального общего образования.

1. В результате изучения литературного чтения на родном (татарском) языке на уровне начального общего образования у обучающегося будут сформированы следующие личностные результаты:

1) гражданско-патриотического воспитания:

становление ценностного отношения к своей Родине - России, в том числе через изучение родного языка и родной литературы, являющихся частью истории и культуры страны;

проявление уважения к традициям и культуре своего и других народов в процессе восприятия и анализа художественных произведений и творчества народов России;

осознание своей этнокультурной и российской гражданской идентичности;

сопричастность к прошлому, настоящему и будущему родного края, в том числе при работе с художественными произведениями;

уважительное отношение к другим народам многонациональной России;

первоначальные представления о человеке как члене общества, о правах и ответственности, уважении и достоинстве человека, о нравственно-этических нормах поведения и правилах межличностных отношений.

2) духовно-нравственного воспитания:

проявление сопереживания, уважения и доброжелательности (в том числе с использованием адекватных языковых средств для выражения своего состояния и чувств);

осознание этических понятий, оценка поведения и поступков персонажей художественных произведений в ситуации нравственного выбора;

выражение своего видения мира, индивидуальной позиции посредством накопления и систематизации литературных впечатлений, разнообразных по эмоциональной окраске;

неприятие любых форм поведения, направленных на причинение физического и морального вреда другим людям (в том числе связанного с использованием недопустимых средств языка);

3) эстетического воспитания:

уважительное отношение и интерес к художественной культуре, восприимчивость к разным видам искусства, традициям и творчеству своего и других народов;

стремление к самовыражению в разных видах художественной деятельности;

4) физического воспитания, формирования культуры здоровья и эмоционального благополучия:

соблюдение правил безопасного поиска в информационной среде дополнительной информации, в том числе на уроках литературного чтения на родном (татарском) языке;

бережное отношение к физическому и психическому здоровью, проявляющееся в выборе приемлемых способов речевого самовыражения и соблюдении норм речевого этикета и правил общения;

5) трудового воспитания:

осознание ценности труда в жизни человека и общества, ответственное потребление и бережное отношение к результатам труда, навыки участия в различных видах трудовой деятельности, интерес к различным профессиям (в том числе через примеры из художественных произведений).

б) экологического воспитания:

бережное отношение к природе посредством примеров из художественных произведений;

неприятие действий, приносящих ей вред;

7) ценности научного познания:

ориентация в деятельности на первоначальные представления о научной картине мира, понимание важности слова как средства создания словесно-художественного образа, способа выражения мыслей, чувств, идей автора;

потребность в самостоятельной читательской деятельности, саморазвитии средствами татарской литературы, развитие познавательного интереса, активности, инициативности, любознательности и самостоятельности в познании произведений фольклора и художественной литературы.

2. В результате изучения литературного чтения на родном (татарском) языке на уровне начального общего образования у обучающегося будут сформированы познавательные универсальные учебные действия, коммуникативные универсальные учебные действия, регулятивные универсальные учебные действия, совместная деятельность.

2.1. У обучающегося будут сформированы следующие базовые логические действия как часть познавательных универсальных учебных действий:

сравнивать различные тексты по теме, главной мысли, жанру, соотносить произведение и его автора, устанавливать основания для сравнения текстов, устанавливать аналогии текстов;

объединять части объекта, объекты (тексты) по заданному признаку;

определять существенный признак для классификации, классифицировать произведения по темам, жанрам;

находить закономерности и противоречия при анализе сюжета (композиции), восстанавливать нарушенную последовательность событий (сюжета), составлять аннотацию, отзыв по предложенному алгоритму;

выявлять недостаток информации для решения учебной и практической задачи на основе предложенного алгоритма;

устанавливать причинно-следственные связи в сюжете фольклорного и художественного текста, при составлении плана, пересказе текста, характеристике поступков героев.

2.2. У обучающегося будут сформированы следующие базовые исследовательские действия как часть познавательных универсальных учебных действий:

с помощью учителя формулировать цель;

сравнивать несколько вариантов решения задачи, выбирать наиболее подходящий (на основе предложенных критериев);

выполнять по предложенному плану проектное задание;

формулировать выводы и подкреплять их доказательствами на основе результатов проведённого анализа текста (классификации, сравнения, исследования);

прогнозировать возможное развитие процессов, событий и их последствия в аналогичных или сходных ситуациях.

2.3. У обучающегося будут сформированы следующие умения работать с информацией как часть познавательных универсальных учебных действий:

выбирать источник получения информации: словарь, справочник;

согласно заданному алгоритму находить в предложенном источнике (словаре, справочнике) информацию, представленную в явном виде;

распознавать достоверную и недостоверную информацию самостоятельно или на основании предложенного учителем способа её проверки (с помощью словарей, справочников);

соблюдать с помощью взрослых (учителей, родителей и (или) законных представителей) правила информационной безопасности при поиске информации в сети Интернет;

анализировать и создавать текстовую, видео, графическую, звуковую, информацию в соответствии с учебной задачей;

понимать информацию, зафиксированную в виде таблиц, схем, самостоятельно создавать схемы, таблицы по результатам работы с текстами.

2.4. У обучающегося будут сформированы следующие умения общения как часть коммуникативных универсальных учебных действий:

воспринимать и формулировать суждения, выражать эмоции в соответствии с целями и условиями общения в знакомой среде;

проявлять уважительное отношение к собеседнику, соблюдать правила ведения диалога и дискуссии;

признавать возможность существования разных точек зрения;

корректно и аргументированно высказывать своё мнение;

строить речевое высказывание в соответствии с поставленной задачей;
создавать устные (описание, рассуждение, повествование) и письменные (повествование) тексты;
готовить небольшие публичные выступления;
подбирать иллюстративный материал (рисунки, фото, плакаты) к тексту выступления.

2.5. У обучающегося будут сформированы следующие умения самоорганизации как части регулятивных универсальных учебных действий:

планировать действия по решению учебной задачи для получения результата;
выстраивать последовательность выбранных действий.

2.6. У обучающегося будут сформированы следующие умения самоконтроля как части регулятивных универсальных учебных действий:

устанавливать причины успеха или неудач учебной деятельности;
корректировать свои учебные действия для преодоления речевых ошибок.

2.7. У обучающегося будут сформированы следующие умения совместной деятельности:

формулировать краткосрочные и долгосрочные цели (индивидуальные с учётом участия в коллективных задачах) в стандартной (типовой) ситуации на основе предложенного формата планирования, распределения промежуточных шагов и сроков;

принимать цель совместной деятельности, коллективно выстраивать действия по её достижению (распределять роли, договариваться, обсуждать процесс и результат совместной работы);

проявлять готовность руководить, выполнять поручения, подчиняться;
ответственно выполнять свою часть работы;
оценивать свой вклад в общий результат;

выполнять совместные проектные задания по литературному чтению на родном (татарском) языке с опорой на предложенные образцы.

3. Предметные результаты изучения литературного чтения на родном (татарском) языке. К концу обучения в 1 классе обучающийся научится:

читать вслух (владеть техникой слогового плавного, осознанного и правильного чтения вслух с учётом индивидуальных возможностей, с переходом на чтение словами без пропусков и перестановок букв и слогов), осознанно выбирать интонацию, темп чтения и необходимые паузы в соответствии с особенностями текста;

определять (с помощью учителя) тему и главную мысль прочитанного или прослушанного текста;

характеризовать литературного героя;

читать наизусть 1–2 стихотворения разных авторов;

различать и называть отдельные жанры фольклора (считалки, заклички) и художественной литературы (рассказы, стихотворения);

отличать прозаическое произведение от стихотворного, выделять особенности стихотворного произведения (рифма);

находить средства художественной выразительности в тексте (уменьшительно-ласкательная форма слов);

составлять устное высказывание (2–3 предложения) на заданную тему по образцу (на основе прочитанного или прослушанного произведения)

4. Предметные результаты изучения литературного чтения на родном (татарском) языке». К концу обучения во 2 классе обучающийся научится:

читать вслух (владеть техникой осознанного и правильного чтения вслух целыми словами без пропусков и перестановок букв и слогов, с соблюдением при чтении орфоэпических интонационных норм), уметь переходить от чтения вслух к чтению про себя;

задавать вопросы к фактическому содержанию произведения; участвовать в беседе по прочитанному тексту;

самостоятельно определять тему и выделять главную мысль произведения;

определять хронологическую последовательность событий в произведении;

сопоставлять название произведения с его темой (о природе, о сверстниках, о добре, зле);

строить короткое монологическое высказывание (краткий и развернутый ответ на вопрос учителя);

уметь характеризовать литературного героя, давать оценку его поступкам;

читать наизусть 2–3 стихотворения разных авторов;

ориентироваться в книге, учебнике, опираясь на её аппарат (обложку, оглавление, иллюстрации);

различать и называть отдельные жанры фольклора (пословицы и поговорки, загадки);

находить в тексте средства художественной выразительности (синонимы, антонимы);

читать художественное произведение по ролям;

писать короткие сочинения по личным наблюдениям и впечатлениям.

5. Предметные результаты изучения литературного чтения на родном (татарском) языке». К концу обучения в 3 классе обучающийся научится:

читать вслух (владеть техникой осознанного чтения про себя и вслух целыми словами с переходом на чтение группами слов без пропусков и перестановок букв и слогов, с соблюдением орфоэпических и интонационных норм);

в соответствии с учебной задачей обращаться к разным видам чтения (изучающее, выборочное, ознакомительное);

задавать вопросы к прочитанным произведениям, в том числе проблемного характера, участвовать в беседе по прочитанному тексту;

определять позицию автора (вместе с учителем);

строить устное диалогическое и монологическое высказывание с соблюдением норм татарского литературного языка;

составлять план текста (вопросный, номинативный); пересказывать текст (подробно, выборочно, сжато);

читать наизусть 3–4 стихотворения разных авторов;

находить и различать средства художественной выразительности (олицетворение) в произведениях устного народного творчества и в авторской литературе;

придумывать продолжение прочитанного произведения, сочинять произведения по аналогии с прочитанным.

б. Предметные результаты изучения литературного чтения на родном (татарском) языке. К концу обучения в 4 классе обучающийся научится:

читать про себя (используя технику автоматизированного чтения) и вслух группами слов с соблюдением орфоэпических и интонационных норм;

знать содержание изученных литературных произведений, указывать их авторов и названия;

делить текст на смысловые части, составлять план текста и использовать его для пересказа;

самостоятельно характеризовать героев произведений, устанавливать взаимосвязь между поступками, мыслями, чувствами героев; высказывать оценочные суждения о героях прочитанных произведений;

читать наизусть 4–5 стихотворений разных авторов;

самостоятельно находить в тексте средства художественной выразительности (сравнения), понимать их роль в произведении;

создавать собственный текст на основе художественного произведения, по иллюстрациям, на основе личного опыта;

выполнять проектные задания с использованием различных источников и способов переработки информации.

ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ

1 класс – 18 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

№	Тема	Эчтәлек	Сәг. саны	Укучылар эшчәнлегенең төрләре
1	Өйрәтәләр мәктәпләрдә... (8 сәгать)	Әйдәгез, танышабыз! (Ж. Дәрзаман. «Тискәре хәрефләр»)	1	Әңгәмә: дәрәслек, шартлы билгеләр белән танышу. Текстны аңлап уку.
		Мәктәптә беренче көн (М. Мәһдиев. «Мәктәптә беренче көн»)	1	Әсәрнең гомуми эчтәлеген аңлау.

		Өйрэтэләр мәктәпләрдә (М. Жәлил. «Беренче дәрес»)	1	Уку диалогы: укылган текстның этәлегенә буенча сорауларга җавап бирү. Күзәтү: иллюстрацияләр карау. Әсәр героен характерлау: аның эш-гамәлләрен баянлау. Терәк сүзләр буенча әсәренң этәлеген сөйләү. Парлап эшләү: үрнәк буенча диалог төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле яттан сөйләү. Күнегү: дәфтәрдә язма күнегүләрен эшләү
		Иң татлы тел – туган тел (Ш. Маннур. «Яхшы бел»)	1	
		Туган жир якин, туган тел якин (Х. Туфан. «Казан»)	1	
		Рәсем дәресендә (Б. Рәхмәт. «Рәсемнәр ясайбыз», Н. Мадьяров. «Салават күперә»)	1	
		Якты йөзле укытучым (В. Голявкин. «Парта астында»)	1	
		Мәктәп – белем йорты (кабатлау)	1	
2	Минем гаилә (5 сәгать)	Безнең гаиләбез (Г. Тукай. «Безнең гаилә», Н. Мадьяров. «Булышабыз»)	1	Текстны аңлап уку. Уку диалогы: укылган текстның этәлегенә караган сорауларга җавап бирү, җавапларны тексттан мисаллар белән раслау. Әдәби әсәренң текстның характерлау: укылган текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү, вакыйгаларны дәрәҗә тәртиптә урнаштыру. Әдәби геройны характерлау. Парлап эшләү: үрнәккә карап диалог төзү. Сөйләү: хикәяләр характерындагы хикәя төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Күнегү: дәфтәрдә язма күнегүләрен эшләү. Сыйныфтан тыш уку: тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлау
		Әниемнең әнисе әбием була миңа (Ш. Галиев. «Дәү әнигә күчтәнәч», А. Алиш. «Әбиләрдә кунакта»)	1	
		Барысын да яратам (Р. Вәлиев. «Барысын да яратам», Г. Әдһәм. «Кызыл муенса»)	1	
		Исемнең матур кемнәр куйган (Ж. Дәрзаман. «Исем таптым»)	1	
		Өй әдәпләре (кабатлау)	1	
3	Татар халык иҗаты	Кояш чык, болыт кач! (эндәшләр) (Ф. Садриев. «Яңгыр, яу, яу, яу!»)	1	Тыңлау: сүзнең аваз һәм мәгънәви ягын, тыңлаган сөйләмне аңлау.

	Санамышлар, эндәшләр (2 сәгать)	Карга эйтә: «кар-карр!» (санамышлар) (Н. Арсланов. «Яз»)	1	Уку диалогы: сорауларга телдән җавап бирү. Сүзлек эше: сүзләрнең мәгънәләрен аңлату, аңлатмалы сүзлеккә мөрәҗғәгать итү. Фольклорның кече жанрларын аеру. Әдәби әсәр текстны өстендә эш: тексттагы образлылыкны аңлау. Ижади эш: үрнәккә карап санамышлар, эндәшләр ижат итү
4	Табигать яме (3 сәгать)	Мин урамны күзәтәм (И.Туктар. «Җем-жем!.. Чвик...!», «Серле тартма»)	1	Текстны аңлап уку. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү.
		Ямьле җәй җитә-ә-ә! (Ш. Галиев. «Тәмле җәй», Ф. Зариф. «Татлы җәй»)	1	Сөйләү: үрнәккә карап тәкъдим ителгән темага телдән сөйләү. Текст белән эш: геройның хис-кичерешләрен сурәтләү чараларын билгеләү, әдәби чараларның текстта урынын табу һәм мәгънәсен аңлау.
		Нәрсәләр белдек?	1	Күнегү: дәфтәрдә язма күнегүләргә эшләү. Проект эшләү: хәрәфләр турында китапчык төзү. Сыйныфтан тыш уку: тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлау

2 класс – 34 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

	Тема	Эчтәлек	Сәг. саны	Укучылар эшчәнлегенң төп төрләре
1	Алтын көз җитте (7 сәгать)	Әйдәгез мәктәпкә! (Б. Рәхмәт. «Сара мәктәпкә бара», Р. Миңнуллин. «Исәнме, мәктәбем!»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максатыннан кычкырып уку. Укылган текстның мәгънәсен аңлау. Укылган текст буенча әңгәмә. Сорауларга җаваплар бирү.
		Килеп җиткән алтын көз (Р. Вәлиева. «Көз»)	1	Текст нигезендә сораулар төзү. Терәк сүзләргә кулланып текстның эчтәлеген сөйләү.
		Көзгә бакча (Г. Хәсәнов. «Көзгә бакча»)	1	Укылган текстка нигезләнеп монологик сөйләм булдыру.
		Яфрактар ява җиргә (Л. Лерон. «Яфрак бәйрәме»)	1	Әдәби текст белән эш: тел-сурәтләү чараларын табу
		Көзгә табын (Ф. Яруллин. «Көзгә табын»)	1	Ижади эш: укылган текст эчтәлегенә буенча рәсем ясау.

		Урман букеты (И. Туктар. «Урман букеты», К. Тәхау. «Көзге урман»)	1	Тормыш тәҗрибәсе, шәхси күзәтүләргә нигезләнеп сөйләү. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү.
		Хушлашабыз көз белән (кабатлау)	1	Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
2	Татар халык ижаты (2 сәгать)	Халык әйтсә, хак әйтә	1	Тыңлау: сөйләмне тыңлап кабул итү, сүзнен яңгырашын һәм мәгънәсен бердәй кабул итү. Сүзлек эше: аңлатмалы сүзлектән табып, сүзләрнең мәгънәсен аңлату. Әдәби текст белән эш: тел-сурәтләү чараларын табу, образлар системасын билгеләү. Татар халык авыз ижатыда кече жанрларның аермасын белү. Ижади эш: үрнәк буенча табышмак ижат итү
		Акылсызга әйтсәң – көлә, зирәккә әйтсәң – белә	1	
3	И ямьле дә соң бу дөнъя! (4 сәгать)	И ямьле дә соң дөнъя! (Л. Лерон «И ямьле дә соң бу дөнъя!»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып уку, кычкырып укудан эчтән укуга күчү. Укылганның эчтәлеген аңлау. Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдән җавап бирү. Әдәби текст белән эш: әсәрнең төп фикерен билгеләү, бирелгән мәкальләр арасынан әсәрнең төп фикеренә туры килә торганын сайлап алу. Төрле язучыларның бер темага язылган әсәрләрен чагыштыру, геройның хис-кичерешләрен сурәтләү чараларын билгеләү, әдәби чараларның текстта урынын табу һәм мәгънәсен аңлау. Текст буенча сораулар төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле яттан сөйләү. Ижади эш: укылган текст эчтәлеге буенча рәсем ясау. Проект эше эшләү. Сыйныфтан тыш уку: тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу.
		Балачак иле – зәңгәр ил (Р. Гаташ. «Зәңгәр ил – балачак иле»)	1	
		Эш беткәч уйнарга ярый (Г. Тукай. «Эш беткәч уйнарга ярый»)	1	
		Соклангыч дөнъя (кабатлау)	1	
4	Ап-ак кыш килде (5 сәгать)	Кышкы кунак (А. Алиш. «Январь», Г. Афзал. «Беренче кар»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып уку, кычкырып укудан эчтән укуга күчү.
		Кыш һәм кеше (Б. Рәхмәт. «Кыш һәм	1	

		кеше», М. Хәсәнов. «Көн жылынды»)		Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдән җавап бирү.
		Чыршы янында (С. Урайский. «Чыршы янында», А. Хәсән. «Кыш бабай бүләк өләшә»))	1	Әдәби текст белән эш: укылган текстның темасын, сурәтләү чараларын билгеләү.
		Кышкы урман (Ә. Еники. «Кышкы урман», Ә. Кари. «Кошлар туйдырам»))	1	Укылган текстка нигезләнеп, монологик сөйләм булдыру.
		Кышкы бизәкләр (кабатлау) (К. Ушинскийның «Дүрт теләк»))	1	Ижади эш: укылган текст эчтәлеген буенча рәсем ясау, тел-сурәтләү чараларын кулланып, тасвирлама текст төзү.
				Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле яттан сөйләү.
				Сыйныфтан тыш уку: тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу.
				Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү
5	Туган илем, туган телем... (5 сәгать)	Туган тел (Г. Тукай. «Туган тел»))	1	Әдәби текст белән эш: укылган текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү, сурәтләү чараларын табу, аларның әһәмиятен һәм ролен билгеләү.
		Безнең ил – бәхет иле (Ә. Рәшитов. «Кояшлы ил – бәхет иле», Ә. Мөәминова. «Туган телем»))	1	Бирелгән мәкаләләр арасынан эсәрнең төп фикеренә туры килә торганын сайлап алу.
		Республикам минем – Татарстан (Г. Бәширов. «Безнең Татарстан»))	1	Уку диалогы: укылган текстның эчтәлеген буенча сорауларга җавап бирү.
		Үз илемнең баласы мин (Р. Фәйзуллин «Синекә – илнеке», Л. Лерон. «Татар баласы»))	1	Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү.
		Туган ил була бер генә (кабатлау))	1	Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү.
				Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
6	Яз керде өебезгә (5 сәгать)	Язның тәүге ае – март (Ә. Бикчәнтәева. «Март аенда»))	1	Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып уку, сәнгатьле уку.
		Язгы авазлар (Г. Бәширов. «Язгы авазлар»))	1	Әдәби текст белән эш: укылган эсәрнең темасын билгеләү, төрле язучыларның бер темага язылган эсәрләрен чагыштыру.
		Кар астыннан чыкты яз (Н. Мадьяров. «Кар астыннан чыкты яз», Ф. Кәрим. «Яз җитә»))	1	Әдәби тел-сурәтләү чараларының тексттан табу һәм мәгънәсен аңлау, аларның әһәмиятен билгеләү.

		Яз керде өөбезгә (Р. Миңнуллин. «Яз керде өөбезгә»)	1	Текст нигезендә кыска монологик сөйләм әзерләү. Тормыш тәҗрибәсе, шәхси күзәтүлөргә нигезләнеп сөйләү.
		Яз шатлыгы (кабатлау) (Э. Мөәминова. «Май»)	1	Ижади эш: тел-сурәтләү чараларын файдаланып, тасвирлама текст төзү. Проект эше эшләү
7	Көлкө көлә килә (3 сәгать)	Малайлар сөйләшә (Р. Миңнуллин. «Малайлар сөйләшә»)	1	Текстны кычкырып уку, сәнгатьле уку. Уку диалогы: әсәрнең исеме, рәсемнәр һәм ачкыч сүзләргә нигезләнеп, әсәрнең эчтәлеген фаразлау, укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү.
		Кызык та, кызганыч та (Ш. Галиев. «Онытылган...», З. Гомәрова. «Кайда булсын – кесәмдә»)	1	Әдәби текст белән эш: укылган текстның исеме белән аның эчтәлегенә арасындагы тәңгәллекне табу, автор позициясен билгеләү. Укылган текстта хикәялөчүче затны үзгәртеп сөйләү, текст эчтәлеген тулы итеп сөйләү. Әдәби әсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку
		Елмаеп та, көлеп тә (кабатлау) (Р. Вәлиева. «Бу класска ни булган?»)	1	
8	Исәнме, жәй! (3 сәгать)	Исәнме, жәй! (Р. Вәлиева. «Исәнме, жәй!», Ш. Камал. «Жәйге иртә»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып уку. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү.
		Жәй көтә безне (Л. Лерон. «Жәй көтә безне», Р. Хисмәтуллин «Июль аланы»)	1	Әдәби текст белән эш: әсәрнең лирик героена характеристика, тексттан тел-сурәтләү чараларын табу.
		Яхшы бел үткәннәрне (гомумиләштереп кабатлау)	1	Рәсемнәр һәм иллюстрацияләргә карап сөйләү Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Ижади эш: тормыш тәҗрибәсе, шәхси күзәтүлөргә нигезләнеп, кыска сочинение язу. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу

3 класс – 34 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

№	Тема	Эчтәлек	Сәг. саны	Укучылар эшчәнлегенә төп төрләре
1	Китап – белем чишмәсе (6 сәгать)	Иң якын дуслым (Ж. Тәржеманов. «Якын дус»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып һәм эчтән уку. Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдән җавап бирү. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә укылган эсәрнең темасын һәм төп фикерен билгеләү, текстка карата сораулар, шулай ук проблемалы сораулар төзү, эсәр геройларын, аларның эш-гамәлләрен бәяләү, геройларның хисләрен белдерүче тел-сурәтләү чараларын табу, билгеләү, тексттан әдәби тел-сурәтләү чараларын табу һәм мәгънәсен аңлау, аларның әһәмиятен билгеләү Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Китап укый балалар (М. Гафури. «Китап һәм балалар»)	1	
		Кадерле китап (В. Нуриев. «Китап», Г. Бәширов. «Китап җене кагылган малай»)	1	
		Безнең китапханә (З. Туфайлова. «Безнең китапханәдә»)	1	
		Китаплар да авырый (Х. Халиков. «Китап докторы»)	1	
		Кешене китап үстерә (кабатлау)	1	
2	Халык авыз ижаты. Әкиятләр (5 сәгать)	Борын-борын заманда... (Татар халык әкиятә «Гөлчәчәк»)	1	Тыңлау: сөйләмне тыңлап кабул итү, сүзнен яңгырашын һәм мәгънәсен бердәй кабул итү. Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдән җавап бирү, җавапларны тексттан мисаллар китереп дәлилләү. Фольклор эсәрләренә текстлары белән эшләү: текст эчтәлегендәге төп, әһәмиятле якны табу, образлар системасын билгеләү. Текст персонажларының портретын табу, геройларның холкы һәм аларның эш-гамәлләре арасындагы бәйләнешләрен билгеләү. Текстның эчтәлеген тәфсилләп сөйләү. Фольклор жанрларының аерымлыкларын табу. Әдәби эсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку. Проект эше эшләү.
		Бүген барып, кичә кайттым, мин дә булдым аларда (Татар халык әкиятә «Гөлчәчәк»)	1	
		Кети-кети уйныйк әле (Татар халык әкиятә «Шүрәле», нугай халык әкиятә «Карт һәм су анасы»)	1	
		Эти-эни сүзен тыңламасаң... (Рус халык әкиятә «Казлар-аккошлар»)	1	
		Әкият ялган, тик шул хак: кемгә – уен, кемгә – сабак... (кабатлау)	1	

				Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
3	Әкиятләр илендә (5 сәгать)	Алтын тарак таптым (Г. Тукай. «Су анасы»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып һәм эчтән уку. Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдән җавап бирү, җавапларны тексттан мисаллар китереп дәлилләү, текст буенча сораулар эзерләү. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә эсәрнең төп фикерен һәм темасын, вакыйгаларның эзлеклелеген билгеләү, аның буенча план төзү, әкият геройларын чагыштыру. Текстның аерым (сайлап алынган) өлешләрен сөйләү. Ижади эш: әкият сюжетын давам итү, аны тәмамлап кую, охшаш сюжетлы әкият ижат итү
		Иясе юк әйбергә тимә, диләр (Г. Тукай. «Су анасы»)	1	
		Илөктә су тормый, ахмакта сүз тормый (А. Алиш. «Сертотмас үрдәк»)	1	
		Серең эчендә торса, йортың тыныч булыр (А. Алиш. «Сертотмас үрдәк»)	1	
		Әкиятләр илендә ниләр бар? (кабатлау)	1	
4	Безнең нәни дусларыбыз (7 сәгать)	Кем нәрсә ярата? («Кем нәрсә ярата» әкийте)	1	Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку. Әдәби эсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку. Уку диалогы: эсәрнең исеме, рәсемнәр һәм ачык сүзләргә нигезләнеп, эсәрнең эчтәлеген фаразлау, укылган текстның эчтәлеген буенча, телдән һәм язма рәвештә, сорауларга җавап бирү, җавапларны тексттан мисаллар китереп дәлилләү. Әдәби текст белән эш: укылган эсәрнең төп фикерен билгеләү, эсәр геройларын, аларның эш-гамәлләрен бәяләү. Телдән монологик һәм кара-каршы әңгәмә (диалогик) сөйләм төзү. Сөйләү: фикерләү элементлары булган хикәяләүгә корылган хикәя төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Проект эше эшләү
		Югалган этне эзләп (Й. Миннуллина. «Этем югалды бүген»)	1	
		Әйдәле, Акбай! Өйрән син! (Р. Миннуллин. «Акбайга»)	1	
		Бәхетле пәси (Н. Каштанов. «Йөнтәс пәси»)	1	
		Тәрбиягә пәси алдым (А. Бикчәнтәева. «Сөйкемсез пәси», М. Жәлил. «Карак пәси»)	1	
		Безнең кошчыклар (Л. Әмирханова. «Минем нәни дусларым» Ф. Садриев. «Сары чәчкәләр»)	1	
		Миһербанлы булайк! (Кабатлау)	1	
5	Изге сүз (5 сәгать)	Дуслык – зур байлык (М. Галләмова. «Дуслар»)	1	Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып һәм эчтән уку.

		Изге сүз (Д. Гайнетдинова. «Изге сүз»)	1	Уку диалогы: укылган текст эттәлегенә караган сорауларга жавап бирү, текстка карата сораулар, шулай ук проблемалы сораулар да, төзү. Әдәби текст белән эш: укылган әсәрнең төп фикерен билгеләү, әсәр геройларын, аларның эш-гамәлләрен баяләү. Автор позициясен билгеләү, тел-сурәтләнү чараларын тексттан табу, аларның геройның хис-кичерешләрен белдерүдәге ролен һәм мәгънәсен аңлау, әһәмиятен билгеләү. План буенча текстның эттәлеген сөйләү. Әсәрнең укылган аерым өлешләре, кискәкләре нигезендә сүз белән сурәт ясау. Ижади эш: әсәрне (аерым бер өлешен) сәхнәләштерү (инсценировка эшләү), фикерләү элементлары белән текст булдыру. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Яхшы сүз – жанга рәхәт, яман сүз – жанга жәрәхәт (И. Туктар. «Рәхмәт һәркемгә рәхәт», Х. Халиков. «Якты сүз»)	1	
		Ничек яхшы булырга (Р. Фәйзуллин. «Ничек яхшы булырга?», Р. Гыйззәтуллин. «Кеше әйбере»)	1	
		Яхшылык эшләргә ашык! (кабатлау)	1	
6	Сәламәт яшибез, спорт белән шөгыйльләнәбез (6 сәгать)	Хәрәкәттә – бәрәкәт (Х. Халиков. «Хәрәкәттә – бәрәкәт»)	1	Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку. Әдәби текст белән эш: укылган әсәрнең төп фикерен билгеләү, әсәр геройларына бая бирү, геройның хис-кичерешләрен белдерә торган тел-сурәтләнү чараларын күрсәтү. Әдәби тел нормаларын саклап, телдән монологик һәм кара-каршы әңгәмә (диалогик) сөйләм төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле яттан сөйләү. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу, билгеле бер темага караган әсәрне сайлап алу һәм аны сыйныфта укылган әсәрләр белән чагыштыру. Китап турында хикәя төзү
		Шәп дәрәс – физкультура (Ж. Дәрзаман. «Бар да житез», Р. Миңнуллин. «Күңелле тәнәфес»)	1	
		Витаминлы хәрәфләр, хәрәфле витаминнар (Ш. Галиев. «Витаминлы хәрәфләр», В. Монасыпов. «Шифалы табиблар»)	1	
		Үрнәк алабыз (С. Әхмәтжанова. «Үрнәк алык»)	1	
		Спорт иле – Татарстан (Й. Шәрәпова. «Татарстан – спорт иле», Г. Гыйльманов. «Универсиада»)	1	

		Сәламәт яшибез, спорт белән шөгыйльләнәбез (кабатлау)	1	
--	--	---	---	--

4 класс – 34 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

№	Тема	Эчтәлек	Сәг. саны	Укучылар эшчәнлегенә төп төрләре
1	Матурлык минем белән (6 сәгать)	Серебряный колокольчик зовет в школу / Көмеш кыңгырау мәктәпкә чакыра (Р. Вәлиев. «Яшә, көмеш кыңгырау», Ф. Садриев. «Могжизалы дөнья»)	1	Эчтән уку. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә укылган әсәрнең темасын һәм төп фикерен билгеләү, әсәргә карата куелган сорауларны аңлау, әдәби герой турында үз фикереңне дәлилләү, бу фикерне әсәрдән өзекләр белән раслау, текстны мәгънәви өлешләргә бүлү, план төзү һәм аны текст эчтәлеген сөйләгәндә куллану. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яткан сөйләү. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Голубое небо, золотое солнце / Зәңгәр күк, алтын кояш (В. Хәйруллина. «Хозурлык һәм горурлык»)	1	
		Птицы уже улетели / Кошлар да китеп барды (Р. Миңнуллин. «Атказанган сандугач»)	1	
		Что нам нужно на земле? / Жирдә безгә ни кирәк? (Ш. Галиев. «Жирдә миңа ни кирәк?»)	1	
		В море мечты / Хыял диңгезендә (Г. Мөхаммәтшин. «Хыял»)	1	
		Красота со мной / Матурлык минем белән (кабатлау)	1	
2	Татар халык ижаты. Мәзәкләр (2 сәгать)	Рассказываю шутку, слушайте / Мәзәк сөйлим, тыңлагыз	1	Уку диалогы: халык ижаты текстлары эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү, халык ижаты әсәрләренә аермасын күрә белү. Фольклор текст белән эш: текстның төп фикерен билгеләү, әсәр геройлары турында фикер әйтү, бәя бирү. Төрле чыганаclar белән мөстәкыйль эшләү. Әдәби әсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку. Ижади эш: үрнәк нигезендә мәзәкләр ижат итү.
		Как рождается шутка? / Мәзәкләр ничек туа?	1	

				Бирелгән темага проект эше эшләү
3	Дуслык (7 сәгать)	Мои друзья / Минем дусларым (Б. Рәхмәт. «Минем дусларым»)	1	Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку. Әдәби әсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку. Уку диалогы: әсәр әчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү, текстка карата сораулар, шулай ук проблемалы сораулар да, төзү. Әдәби текст белән эш: укылган әсәрнең төп фикерен билгеләү, әсәр геройларын характерлап бирү, аларның эш-гамәлләрен бәяләү, вакыйгалар эзлеклелеген күрсәтү. Мөстәкыйль рәвештә үз сүзләре белән план төзү. План нигезендә текстның (текстның бер өлешенә) әчтәлеген сөйләү. Ижади эш: фикерләүгә корылган текст булдыру, сочинение язү
		Дорогой подарок / Кадерле бүләк (Д. Аппакова. «Шыгырдавыклы башмаклар»)	1	
		И радость, и горе общие / Шатлык та, кайгы да уртақ (Д. Аппакова. «Шыгырдавыклы башмаклар»)	1	
		Пусть будут твои друзья / Дусларың гына булсын (Р. Миңгалим. «Дусларың гына булсын»)	1	
		Нашёл нового друга / Яңа дус таптым (Х. Халиков. «Яңа дус таптым»)	1	
		Друзья-товарищи / Дуслар-ахирәтләр (Н. Сладков. «Дуслар-ахирәтләр»)	1	
		Мы сильны дружбой / Дуслык белән көчле без (кабатлау)	1	
4	Табигать китабы (8 сәгать)	Лес, который мы посадили, растёт / Без утырткан урман үсә (З. Туфайлова. «Без утырткан урман», Р. Хафизова. «Күнел күзе»)	1	Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку. Уку диалогы: текстның исеме, рәсемнәр һәм ачкыч сүзләр ярдәмендә текстның әчтәлеген фаразлау. Әдәби текст белән эш: әсәр геройларына, аларның эш-гамәлләренә бәя бирү, геройның хис-кичерешләрен белдерә торган тел-сурәтләү чараларын күрсәтү.
		Мальчик-дядя Шуктуган / Тукран малае Шуктуган (Ж. Тәрҗеманов. «Тукран малае Шуктуган»)	1	

		Шуктуган усвоил урок / Шуктуган сабак алды (Ж. Тәржеманов. «Тукран малае Шуктуган»)	1	<p>План нигезендә текстның этәлеген сөйләү.</p> <p>Ижади эш: хикәяләү характерындагы текстка тасвирлама һәм фикер йөртү юнәлешендәге элементлар өстәү, хикәя сюжетының алда мөмкин булган үстөрелешен (вакыйгалар хәрәкәтен) фаразлау.</p> <p>Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү.</p> <p>Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү.</p> <p>Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу</p>
		Ошибаться не плохо, плохо не признавать свою ошибку Ялгышу түгел, ялгышыңны танымау начар (Ж. Тәржеманов. «Тукран малае Шуктуган»)	1	
		Деревья тоже болеют / Агачлар да авырый (З. Әхмәров. «Агачлар да авырый»)	1	
		Добро возвращается / Яхшылык кире кайта (Ә. Баян. «Яхшылык кире кайта»)	1	
		Милосердный ребенок / Шәфкатьле бала (Ш. Галиев. «Курыкма, тимим», Ф. Яруллин. «Серле көндәлек»)	1	
		Книга природы / Табигать китабы (кабатлау)	1	
5	Күнелле бәйрәмнәр (6 сәгать)	Сегодня праздник / Бәйрәм бүген (Н. Гайсин. «Бүген бәйрәм», Ж. Дәрзаман. «Солдат булдым»)	1	<p>Текстны сәнгатьле итеп кычкырып уку.</p> <p>Уку диалогы: әсәр этәлегенә караган сорауларга җавап бирү.</p> <p>Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә әсәренң төп фикерен билгеләү, әсәр геройларына, аларның эш-гамәлләренә бәя бирү, геройның хис-кичерешләрен белдерә торган тел-сурәтләү чараларын күрсәтү, әдәби әсәрдән сәнгатьлелек чараларын табу.</p> <p>План нигезендә текстны сөйләп бирү.</p> <p>Телдән диалог һәм монолог рәвешендә фикерләр әйтү.</p> <p>Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү.</p> <p>Проект эше эшләү.</p> <p>Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу</p>
		Праздник мам / Әниләр бәйрәме (С. Сөләйманова. «Әниләр бәйрәме»)	1	
		Солнце смеётся-наступает Навруз / Көяш көлә – Нәүрүз килә (Р. Хафизова. «Нәүрүз килә»)	1	
		Сабантуй - праздник труда, радости и счастья Сабан туе, хезмәт туе, шатлык һәм бәхет туе (Р. Зәйдулла. «Сабантуй аланында», Э. Шәрифиллина. «Сабантуй»)	1	
		Играем в хоромы / Әйлән-бәйлән уйныйбыз	1	

		(Р. Миңнуллин. «Әйлән-бәйлән»)		
		Веселые праздники / Күнелле бәйрәмнәр (кабатлау)	1	
6	Жиңү бәйрәме (5 сәгать)	Наступает май / Май килә (Р. Миңнуллин. «Май килә»)	1	Текстны сәнгатьле итеп кычкырып уку. Уку диалогы: әсәр әчтәлегенә караган сорауларга жавап бирү. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә әсәрнең төп фикерен билгеләү, әсәр геройларына, аларның эш-гамәлләренә бәя бирү, геройның хис-кичерешләрен белдерә торган тел-сурәтләү чараларын күрсәтү, сәнгатьлелек чараларының әдәби әсәрдәге вазифасын һәм әһәмиятен аңлату. Укылган әсәрнең бер кисәгенә, эпизодына сүз белән сурәт тудыру. Балалар өчен булган вакытлы матбугат – бер-ике журнал рубрикалары белән танышу. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		В страну ппришла беда / Афәт килгән илгә (Р. Корбан. «Жиңү бәйрәме»)	1	
		Имена, написанные золотыми буквами / Алтын хәрәфләр белән язылган исемнәр (М. Маликова. «Һәйкәл янында», В. Хәйруллина. «Билгесез солдат»)	1	
		Старики говорят о войне / Сугыш турында сөйләшә картлар (Р. Харис. «Сугыш турында сөйләшә картлар», Ф. Садриев. «Бабай сугышта булган»)	1	
		Праздник Победы / Жиңү бәйрәме (кабатлау)	1	